Urenlang eenzaam op je kamer. Ook dat komt voor binnen de zorg aan verstandelijk gehandicapten. ARCHIEFFOTO

Oneigenlijk gebruik van gemeenschapsgeld, gesjoemel bij bewindvoering en seksueel misbruik

Zorg aan gehandicapten stinkt nog

Nancy Ubert
n.ubert@hdcmedia.nl

Haarlem * Oneigenlijk gebruik van gemeenschapsgeld; gesjoemel bij bewindvoering; slechte zorg en seksueel misbruik. En dan is nog niet alles opgesomd. Volgens het bestuur van Stichting Klokkenluiders Verstandelijk Gehandicapten Zorg (KLVG) is het goed mis bij de organisaties die werken voor mensen met een verstandelijke handicap.

In februari van dit jaar lanceerde KLVG haar website. Meer dan 100 meldingen zijn binnengekomen. Zestig daarvan zijn onderzocht op betrouwbaarheid. Er bleek geen woord gelogen te zijn, legt secretaris Jacob Orlebeke uit. Vandaar dat die zestig, soms afschuwelijke, verhalen de basis vormen van het zwartboek dat gisteren is aangeboden in politiek Den Haag. 'Achter de façade', luidt de titel.

Ontluisterend

Inhoudelijk variëren de meldingen. „Van buitengewoon ernstig en ontluisterend, tot minder ernstig maar onacceptabel", aldus Orlebeke. „En van zorgfraude tot onheuse bejegening en van machtsmisbruik tot miskenning van wettelijke regels."

Al die misstanden heeft het bestuur van de KLVG in kaart gebracht. „We hebben nog veel meer gehoord dan we in ons rapport hebben verwerkt. Veel leed dat met ons werd gedeeld, heeft te maken met de aftakeling van de zorg. De kwaliteit gaat achteruit. Al voordat we het internetportaal lanceerden, konden wij een schokkend beeld schetsen van een sector die in de ogen van de doorsnee Nederlander juist zo enorm onbaatzuchtig is."

Orlebeke stelde in 2005 al aan de kaak dat het niet altijd klopt in de gehandicaptenzorg. Zijn zoon Franc, die op landgoed Hooge Burch in Zwammerdam (onderdeel van Ipse de Burggen) woont, verwondde zichzelf uit pure verveling. Op zoek naar een oplossing, ontdekte Orlebeke dat De Bruggen voor bewoners als Franc extra toeslagen kreeg. „Maar dat zag ik echt niet terug in de zorg die Franc kreeg." De teerling was geworpen. Inmiddels is zijn particuliere gevecht uitgegroeid tot een landelijke stichting.

Inspectie

„Het ontbreekt aan een goede structuur met duidelijk toezicht, hebben we vastgesteld. Neem de zorgkwaliteit. Bij klachten controleert de inspectie niet of komt te laat in actie. Vervolgens treedt zij niet of onvoldoende op."

Verder is het volgens Orlebeke en consorten onbegrijpelijk dat de zorgkantoren, die deel uitmaken van de grote verzekeringsmaat-

Brandon staat niet alleen

In de langdurige zorg voor mensen met een verstandelijke beperking worden al jarenlang incidenteel misstanden gemeld, stelt het bestuur van Stichting Klokkenluiders Verstandelijk Gehandicaptenzorg (KLVG).

Soms bereiken die de algemene pers, zoals Roelie, de verstandelijk gehandicapte vrouw die stierf in een 'time-out kamer'. Ook het verhaal van Brandon werd landelijk nieuws nadat op televisie was te zien hoe hij werd vastgebonden met een tuigje in zijn kale kamer. En iedereen kent de naam Jolande Venema die ook langdurig werd vastgeketend.

„Ouders en familieleden van mensen met een verstandelijke beperking weten dat het om meer dan deze incidenten gaat", aldus Jacob Orlebeke namens het bestuur dat een voorlopige inventarisatie heeft opgesteld.

www.klokkenluidersvg.nl

schappijen, het publieke geld mogen verdelen. „Daardoor is het toezicht op de correcte besteding van het budget ontoereikend."

„Volgend probleem is dat de belangen van de cliënten slechts marginaal gediend worden, terwijl die van de zorginstellingen tot in de puntjes zijn geregeld in de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland. Overigens betalen ze daarvoor een extreem hoge contributie, dus dat geld gaat van de zorg af. Zie tegen zo'n machtig orgaan als familielid van een cliënt maar eens op te boksen. De medezeggenschap binnen de organisaties is goeddeels is uitgehold"

De bestuurders van de zorgorganisaties maken het er niet beter op. „Vroeger kwamen de leidinggevende ook echt uit de zorg. Nu zijn het keiharde managers. En als er dan één is opgestapt wordt de plek opgevuld door een vriendje van hem zodat er nog niets verbetert."

Orlebeke en de andere bestuursleden zijn nog niet klaar met hun zwartboek. Volgend jaar willen ze de definitieve versie aanbieden.

Oormerken

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) geeft aan zich niet te herkennen in de beschuldigingen die de Stichting Klokkenluiders VG in het (voorlopige) zwartboek doet. Volgens de VNG is het bijvoorbeeld onmogelijk om het geld per cliënt te oormerken. „Alleen door budgetten van een groep cliënten samen te voegen is het mogelijk om 24-uurs beschikbaarheid rond te krijgen of bijvoorbeeld de gewenste specialistische zorg te geven."

Op haar site, www.vng.nl reageert de brancheorganisatie uitgebreid.